

Aspecte ale modificării câmpurilor toponimice

Vlad COJOCARU*

Key-words: *toponymic field, evolution, diachrony, toponymic interference, toponymic dynamics*

Formarea unui câmp toponimic este un *proces*. Acesta se modelează și se remodelează continuu. Dragoș Moldovanu (2010: 28) vorbea de „o teorie a câmpurilor toponimice, privite ca o realitate dinamică, în care componentele, indiferent de rang, au o stabilitate *variabilă* în timp.” Același preciza, deja în urmă cu câteva decenii:

Diacronie înseamnă, pe de o parte, analiza în timp a modificărilor survenite în raportul de desemnare și, pe de altă parte, cercetarea raporturilor stabilite succesiv între toponimul respectiv și alte toponime denotând elemente ale unui complex geografic sau socio-geografic dat (Moldovanu 1972: 76).

Este dificil de disociat între cauze interne ale modificărilor care survin în câmpurile toponimice și cele exterioare structurii acestora, pentru că, de exemplu, modificarea aspectului sociogeografic al unui areal produce efecte la nivelul structurii interne a câmpului (cum vom exemplifica în continuare, apariția unui nexus geografic între constituenții unui câmp toponimic atrage după sine apariția unor componenți noi în câmpul respectiv). Este dificil, de asemenea, de disociat, în cadrul categoriei de cauze interne, între modificări la nivelul raportului de desemnare și cele referitoare la relațiile dintre componenții câmpului, pentru că, de exemplu, o extensie toponimică, dispariția unui component sau apariția altuia implică firesc reșezarea raporturilor dintre constituenții unui câmp. În consecință, în locul unei clasificări mai riguroase a modificărilor care pot apărea în cadrul câmpurilor toponimice, după criterii care să se refere la elementele constitutive ale raportului de desemnare, la raporturile dintre constituenții câmpului sau la denotat, vom trece doar în revistă câteva categorii de fenomene în această problemă, cu cauze și efecte diverse, întâlnite uneori la tipuri diferite de cazuri.

1. Modificări în aspectul socio-geografic al unei zone

Este vorba de apariția unui nexus geografic între elementele constitutive ale unor câmpuri toponimice. Am clarificat în trecut evoluția unui câmp toponimic din bazinul mijlociu al Trotușului (Dărmănești–Bacău), prin care un câmp, inițial mai restrâns, a atras noi componenți după apariția unui schit în zonă în a doua jumătate a

* Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași, România.

secolului al XVIII-lea. Un afluent al Trotușului din comuna Dărmănești se numea la 1790 Dărmăneasca, după numele satului pe lângă care trecea (în cursul său inferior). În aceeași hartă, găsim și oronimul Lapoș, desemnând un munte important din zonă. După înființarea schitului numit inițial „schitul de sub muntele Lapoș”, apoi Schitul Lapoș, noul nume a reușit să elimine aproape total hidronimul inițial, astfel încât astăzi pârâul se numește Lapoș, vechiul nume aplicându-se, prin restricție, doar cursului său inferior, ca un sinonim parțial. În felul acesta, prin modificarea aspectului sociogeografic al locului (aparitia schitului și a satului Lapoș), numele pârâului în discuție a fost atras într-o structură toponimică nouă, mai largă decât cea inițială: muntele Lapoș – schitul Lapoș – satul Lapoș – pârâul Lapoș. Existența acestui câmp toponimic era imposibilă înainte de înființarea schitului pomenit, datorită absenței nexus-ului geografic între pârâu și muntele respectiv.

2. Dinamica internă a câmpului

2.1. Ruperea unui câmp toponimic prin polarizări în lanț

În secțiunea dedicată *Anchetei toponimice*, Dragoș Moldovanu (2010: 99) menționează printre întrebările la care trebuie să răspundă cercetarea toponimică și următoarea: „Care sunt factorii de disoluție a câmpurilor, prin dispariția nucleelor sau prin ruperea componentelor și atașarea lor la alte nuclee, aparținând unor câmpuri vecine?”. Noi am numit unul dintre acești posibili factori *concurență internă*, fapt menționat în alți termeni și de D. Moldovanu, care, discutând procesul de polarizare în lanț, precizează: față de nucleul toponimic, toponimele celelalte reprezintă subordonări de *ranguri* diferite, unele servind la rândul lor ca punct de plecare al altora (*ibidem*: 18). Veriga din lanțul polarizărilor care provoacă ruperea câmpului și desprinderea din acesta a unui nou câmp este cea în care apar polarizări *eliptice*, adică cu entopicul utilizat fără nucleul inițial. Un exemplu de acest tip avem în comuna Doftana. Toponimul primar în această structură a fost pedionimul *Podeiul*. Acesta a generat toponimele *Pârâul Podeiului* și *Râpa Podeiului*, acesta din urmă creând toponimele *Pârul de pe Râpa Podeiului*, *Cornul Râpii*. O ultimă deplasare a punctului nodal, creator de denumiri noi s-a făcut spre *Cornul (Râpii)*, care a generat oronimul *Piciorul Cornului*, hodonimul *Cărarea la Cornul Râpii*. Am subordonat toate aceste toponime pedionimului *Podeiul*, pentru că forma ultimului toponim ne conduce spre acest centru inițial de iradiere: *Piciorul Cornului Râpii Podeiului*.

Podeiul – Pârâul *Podeiului*

– *Râpa Podeiului* – Pârâul de pe *Râpa* *Podeiului*

– Cornul *Râpii* – *Piciorul Cornului*

– *Cărarea la Cornul Râpii*

Alte câteva exemple de desprindere a unor noi câmpuri din altele mai vechi implică un factor suplimentar, și anume interferențele lingvistice, tratate mai jos. În cazul seriei toponimice *Nemira* – *Nemere Fark* – *Farcul*, din câmpul *Nemira* se desprinde un nou câmp, prin transformarea unui component al său într-un nou nucleu denominativ, pierzându-se relația cu vechiul câmp (v. *infra*, 3.a). În seria *Nemira Mare/Nemira Țiganca* – Pârâul *Țiganca* etc. cazul nu este similar cu cel anterior, pentru că *Țiganca* și *Nemira* din compusul (și nu sintagma) *Nemira*

Țiganca funcționează ca sinonime toponimice; avem aici, așadar, de fapt apariția, și nu desprinderea, unui nou câmp concurent în cadrul câmpului original. În sfârșit, în seria rom. *Bârzăuța*, pârau – magh. *Bardoța*, pârau și munte – rom. *Bârduța*, munte, se ajunge la un nou toponim, cu un denotat diferit de cel inițial (v. *infra*, 3.c).

2.2. Dispariția unui constituent al câmpului

În (Moldovanu 2010: 29) aflăm următoarea teoremă:

Teorema I. Dacă un hidronim are o formă diminutivală nemotivată semantic, el permite reconstituirea formei primitive a hidronimului major (corespunzând cursului de apă principal), în situația în care acesta din urmă a fost substituit de-a lungul timpului printr-un sinonim.

Invocând cazurile: *Bârzăuța* afluent al *Uzului*, probabil fost **Bârzava*; *Bârlovița*, afluent al *Bârladului*, probabil fost **Bârlova*; *Calonnette*, afluent al lui *Clarence*, probabil fost **Calonne*, autorul precizează faptul că principiul metodologic al reconstrucției unor hidronime neatestate plecând de la diminutivele lor, care desemnează afluenți sau localități riverane, a fost formulat de Paul Lebel, care-i conferă caracter de lege: „Si la rivière a quelque importance, il est bien rare que son nom n’ait pas laissé de traces dans la toponymie environnante” (apud Moldovanu 2010: 28). Un asemenea caz a fost relevat de noi în discuția etimologică asupra hidronimului *Bârzăuța*, afluent principal al râului *Uz* (Trotușul mijlociu). Numele acestui afluent al *Uzului*, lung de cca 20 km, este un diminutiv care presupune un **Bârzava* ca vechi nume al *Uzului*, derivat cu suf. *-ava* de la v.sl. *bŕzŭ* ‘repede’ (o caracteristică a *Uzului* este viteza mare a apei). D. Moldovanu a adus clarificări importante acestei ipoteze, arătând că, „după Ivan Duridanov, formantul *-ava* aparține stratului hidronimelor slave străvechi, care și-a încetat de timpuriu funcția hidronimică, după secolul al VIII-lea” (*ibidem*). Un alt caz de pierdere a unui constituent important al câmpului toponimic, în cursul evoluției acestuia în timp și a formării structurii ulterioare, îl găsim la Dragoș Moldovanu, în studiul său asupra câmpului hidronimului *Bârlad*. Plecând de la forma diminutivală a hidronimului *Bârlovița*, cu diverse variante fonetice, desemnând un afluent pe dreapta al *Bârladului*, aproape de vărsarea acestuia în *Siret*, autorul reface „perechea opozitivă primară **Bârlova* < sl. sudic **Bŕlova (voda)* ‘(râul) mlăștinos’ sau ‘mocerlos’.” El face precizări asupra configurației inițiale a câmpului toponimic în discuție:

Acesta va fi fost cel dintâi nume al râului, în timp ce *Bârlad* < v.bg. **Bŕljadŭ*, format de la baza **bŕlo* ‘mlăștină’ cu sufixul colectiv *-jadŭ*, era un horonim, desemnând zona mlăștinoasă a cursului inferior (Moldovanu 2010: 27).

Aceiași explică evoluția ulterioară a câmpului:

Substituția hidronimului **Bŕlova* prin horonimul **Bŕljadŭ* a putut fi realizată în perioada veche bulgară (secolele IX–XI), când sufixul colectiv *-jadŭ* își pierduse productivitatea, astfel încât slavii nu mai puteau percepe diferențierea funcțională a derivatelor creată de înaintașii lor. [...] De la noul nume al râului s-a format, prin polarizare, numele târgului riveran (*ibidem*).

2.3. Extensia toponimică

Legat de teorema I invocată mai sus, un caz înrudit este acela în care forma diminutivală a hidronimului se întâlnește și la cursul principal și la afluentul acestuia. Avem astfel orașul *Tecuci* situat pe pârâul *Tecucel*, afluent drept al Bârladului, care la rândul său are un mic afluent numit *Tecucelul Sec*. Satul *Corod* este situat pe pârâul *Corozel*, afluent stâng al Bârladului, care la rândul său are un afluent numit *Corozelul Sec*. Satul *Voitinul* din Suceava este situat pe pârâul *Voitinul*, afluent al Sucevei (aici nu avem un afluent omonim al Voitinului, dar este evident că nu putem explica cazul aplicând teorema I, care ne-ar duce la ipoteza aberantă că numele vechi al râului Suceava ar fi fost Voitinul; în documente apare *Voitinul*, dar ca numele vechi al pârâului și satului numite astăzi *Voitinul*). Aceste cazuri au fost toate explicate prin extensia numelui afluentului asupra cursului principal de apă. Conform teoriei câmpurilor toponimice, nu se poate stabili o relație de structurare directă prin diferențiere toponimică între categorii toponimice diferite, în cazul nostru între oiconimul *Tecuci*, respectiv *Corod* și hidronimul *Tecucel*, respectiv *Corozel*.

Transferând sincronia în diacronie, unii lingviști (IORDAN, T. 447–448) au susținut că diferențierea prin sufix diminutival se poate crea printr-o opoziție între obiecte din categorii toponimice diferite (oiconim vs. hidronim) – ceea ce contrazice logica și este infirmat de cercetarea istorică (Moldovanu 2014: XIII).

Așadar, explicația trebuia căutată în altă parte. Și a fost găsită deja, cităm tot din *Introducerea* la MDTM din paragraful referitor la extensii toponimice:

Non-structurale sunt procesele toponimice care duc la o redimensionare a denotatului în sens pozitiv (prin *extensie*) sau negativ (prin *restricție*). Spre deosebire de procesele structurale, care angajează realii diferite, procesele non-structurale produc o modificare de percepție asupra aceluiași obiect geografic, impunând o redefinire a toponimului corespunzător. [...] În mod frecvent, extensiile toponimice afectează hidronimele.

Și autorul face o demonstrație convingătoare analizând cazul câmpului *Corod/ Corozel*, cu cele două hidronime desemnând un curs principal de apă cu afluentul său:

Astfel, o opoziție primară între *Corod* (afluent al râului Bârlad) și *Corozel* (afluentul drept principal al Corodului) a fost neutralizată printr-o extensie a denotatului *Corozel* în două etape [...] Hidronimul *Corod* dispăre cu totul și se creează o nouă diferențiere, după debit, între cursul principal al *Corozelului* (numit înainte *Corod*, iar acum *Corozelul cu Apă*) și afluentul drept al său (numit înainte *Corozel*, iar acum *Corozelul Sec*).

Autorul își întărește demonstrația prin invocarea unor cazuri similare:

Aceeași evoluție se constată și în alte câmpuri hidronimice (*Tecuciul* și *Tecucelul*, *Vasluiul* și *Vashuieșul*), având ca rezultat crearea unei noi opoziții privative, între hidronim (cu formă diminutivală) și oiconim (orașele *Tecuci* și *Vaslui*).

În cazul analizat în detaliu, cel al Corodului, explicația este găsită, totuși, într-o relație dintre hidronim și oiconim, dar nu de opoziție, ci de omonimie, și nu drept cauză a fenomenului, ci eventual ca factor favorizant:

Este probabil că această dublă extensie a fost favorizată (dacă nu cumva chiar determinată) de omonimia relativă între hidronimul și oiconimul *Corod*, desemnând satul riveran.

Indiferent de cauza procesului de extensie toponimică, putem remarca în evoluția unor câmpuri de tipul *Corod/Corozel* mai întâi un proces structurant: raportul de opoziție dintre cursul principal de apă și afluent, proces creator de noi componente ai câmpului, de noi *realia* desemnate: **Corod* → *Corozel*, respectiv *Tecuci* → *Tecucel*. Urmează un proces de extensie a unuia dintre nume, proces nonstructurant (v. Moldovanu 2014), dacă nu destructurant sau uniformizator (*Corozel* – *Corozel*, respectiv *Tecucel* – *Tecucel*), continuat și acesta, în mod necesar, de un alt proces structurant, și anume de o nouă diferențiere prin opoziție privativă (*Corozel* – *Corozelul Sec*) sau prin opoziție echipolentă (*Corozelul cu Apă* – *Corozelul Sec*). Un caz aparte de extensie toponimică îl reprezintă perechea *Voitin/Voitin*, devenită ulterior *Voitinel/Voitinel*. Satul actual *Voitinel* este situat pe pârâul omonim. În secolul al XV-lea atât satul, cât și pârâul se numeau *Voitin*. Rezolvarea problemei, adică explicarea evoluției câmpului în discuție a fost găsită prin următoarea ipoteză de lucru, după modelul explicativ utilizat la câmpul *Corod/Corozel*:

Chiar când documentele nu ne oferă toate verigile evoluției, aceasta trebuie presupusă, iar verigile lipsă trebuie reconstituite. Nu ne-am putea explica de ce hidronimul și oiconimul au dobândit o formă diminutivală dacă n-am presupune că afluentul stâng principal al acestui pârâu s-a numit în vechime **Voitinel* și că substituția hidronimului *Voitin* prin *Voitinel* s-a realizat și ea printr-o dublă extensie a conținutului acestuia din urmă (Moldovanu 2014: XII).

Cităm din articolul de dicționar referitor la câmpul toponimului în discuție:

VOITÎNUL [...] Substituția hidron. *Voitin* prin numele afl. *Voitinel* s-a făcut printr-o dublă extensie a conținutului acestuia din urmă (mai întâi la cursul inferior al *Voitinului*, după confl. cu *Voitinelul*, apoi la cursul superior), similară cu cea din perechile *Corod* – *Corozel*, *Tecuci* – *Tecucel*, *Vaslui* – *Vasluiș* (MDTM, s.v.).

3. Interferențele lingvistice

3.1. Desprinderea unui nou câmp

Un exemplu de desprindere a unui nou câmp dintr-un câmp mai vechi la trecerea acestuia dintr-o limbă în alta ni-l oferă geneza câmpului oronimului *Farcul*. Acesta s-a desprins din câmpul rom. *Nemira*, de la forma magh. *Nemere Fark* „coada Nemirei”, preluată în română sub forma *Farcul*, oronim de la care s-a creat un câmp independent foarte dezvoltat, alături de câmpul mai vechi al oronimului *Nemira*. Confirmarea evoluției separate a celor două câmpuri o avem în noua formă maghiară *Fark Havas*, în care *Fark* nu mai este înțeles de maghiari drept ‘coada (muntelui *Nemira*)’, ci ca ‘muntele căruia românii îi spun *Fark*’.

3.2. Remodelarea unui câmp la trecerea sa dintr-o limbă în alta

Prin preluarea parțială a câmpului maghiar *Kutpatak – Kutfej – Kuthegy*, s-a ajuns într-o fază inițială la două câmpuri paralele în română, unul desemnând pârâul, în forma *Cutfei*, altul denumind muntele, în forma *Cutechi*. Prin generalizarea ulterioară a formei *Cutfei* s-a ajuns și în română la refacerea unui câmp unitar, dar pe alte baze decât cel maghiar: *Cutfeiul*, pârâu și munte.

3.3. Concurența dintre câmpuri

Aceasta se manifestă la nivel interlingvistic prin traducerea sau adaptarea formei unor componenți ai câmpului în altă limbă.

În câmpul hidronimului *Bârzăuța*, de la forma maghiară *Bardocz* s-a ajuns în română, prin repreluarea acesteia de către vorbitorii români, la crearea în cadrul câmpului inițial al unui nou câmp *Bârduța*, independent, dar care preia componente ale vechiului câmp; menționăm că în maghiară câmpul a rămas unitar, deși acesta este secundar în raport cu câmpul original românesc, scindat astăzi în două tocmai în urma interferențelor cu câmpul toponimic maghiar:

– hidronim rom. *Bârzăuța* – hidronim magh. *Bardocza Patak*;

– oronim rom. *Bârduța* – oronim magh. *Bardoța Feje* ('Fundul Bârduței'), toponim care desemnează pentru români o parte de munte situat pe cursul superior al pârâului *Bârzăuța*, dar vorbitorii români nu mai percep nici o relație între cei doi referenți geografici, spre deosebire de vorbitorii maghiari care prin nume păstrează și unitatea referențială.

Un alt exemplu de efecte ale interferenței lingvistice asupra unității câmpului toponimic ni-l oferă câmpul format de la denumirea unui afluent al *Bârzăuței*, și anume *Apa Roșie*. Traducerea ultimului de către vorbitorii maghiari, în forma *Veresviz*, urmată de o evoluție a câmpului în maghiară diferită de cea din română, și anume de extensia numelui de la afluent la întregul curs principal, *Bârzăuța*, a dus la prezența unui component al unuia dintre câmpuri în spațiul denominativ al celuilalt. Mai concret, la gura pârâului *Bârzăuța*, situată la 15 km distanță de afluentul *Apa Roșie/Veresviz*, vorbitorii români localizează și utilizează toponimul-reper *La Hotar la Veresviz*. Din punctul lor de vedere, hotarul dintre Moldova (România) și Transilvania nu a fost niciodată pe *Apa Roșie*, totuși au acceptat intruziunea toponimului reprezentând un semicalc după forma maghiară a acestuia.

3.4. Diferențe diacronice convertite în diferențe diastratice

Forme vechi românești ale unor toponime sunt păstrate de vorbitorii maghiari, ele nemaiparticipând la evoluția ulterioară a formei românești.

Hidronimului românesc *Pârâul Negru* îi corespunde hidronimul maghiar *Fekete Hid Patak* 'Pârâul la **Podul** Negru', după numele unui pod de pe linia CF forestieră uns cu catran spre a fi ferit de degradare. Forma nouă românească este rezultatul simplificării formei inițiale, proces care nu mai este ilustrat și de forma maghiară păstrătoare a primei variante denominative românești.

3.5. Raporturi intralingvistice

În acest caz, diferențele *diacronice* funcționează ca diferențe *diatopice*: vecinii păstrează forma mai veche, nemaiparticipând la evoluția ulterioară a câmpului din zona de origine. În comuna Doftena, toponimul *La Dos* (= dosul dealului *Drăcoaia*) a suferit o concurență din partea altor denumiri apărute ulterior prin fragmentarea zonei denumite generic, prin determinări ulterioare (*Dosul lui Ifrim*, *Dosul Codrului*, *Dosul cel Mic*, *În Dos la Groapa lui Enache*, *Dosul cel Mare* – toate pe versantul de N–V și N al muntelui *Drăcoaia*). Genericul *În Dosuri* reprezintă faza a treia în procesul de denotație, ulterioară fazei secunde de precizare a primului generic *Dosul*. Ultimul generic *Dosurile* recrează unitatea pierdută în urma procesului de diferențiere menționat; vecinii din Târgul Ocna cunosc doar numele vechi, *La Dos*, *Dosul Drăcoii*, ignorând stratul mai nou al sintagmelor toponimice diferențiate.

4. Cauze lingvistice

4.1. Refacerea nominativului

De la forma de genitiv a numelui se poate reface forma de nominativ a nucleului denominativ al toponimului. Oronimul *Țiganca*, desemnând un vârf de munte din masivul Nemirei, și anume Nemira Mică, nu este etnonim, într-o zonă a vechii granițe cu Ardealul unde etnonimele român și maghiar apar frecvent în sintagmele toponimice (*Roman Nemere*, *Magyar Nemere*), nu este nici metaforă toponimică precum *Masa Reginei* (stâncă plată sau platou pe munte unde ar fi luat masa regina însăși), *Oușorul* sau *Babele*. În zona satului apare menționat în documente ante 1800 un „bătrân” al moșiei numit *Țigancea*, cu urme în toponimia actuală din acea parte a moșiei satului: *Câmpul Țigăncii*. O dovadă a reinterpretării de către utilizatori a formei de genitiv a antroponimului este remotivarea sintagmei toponimice însăși: i se spune *Câmpul Țigăncii* de la niște flori țigănești sau de la țigani care, într-adevăr, locuiesc în zonă. Așadar, de la genitivul *Țigăncii* s-a refăcut forma de nominativ *Țiganca*, atracția paronimică fiind desigur un factor favorizant.

4.2. Pluralul direct

Pluralul direct al toponimelor cu bază antroponimică transparentă, motivată a fost studiat în profunzime de Dragoș Moldovanu. Acest fapt marchează evoluția unui câmp toponimic, fapt ilustrat din plin și în MDTM, s.v.:

OGLÎNZII atestat ca *Oglindeștii* DRH, A, VII, 382 (a. 1580); *Oglînzii* și *Oglindeștii*, considerate ss. diferite: BERECHET, D.D. 185 (a. 1643).; de la n. pers. **Oglindă** (at. la 1437 în sint. „hotarul lui Oglindă”) cu pl. direct sau der. cu suf. col. **-ești**. Am explicat prin interferența sistemelor toponimice personal și descriptiv acele toponime formate de la un nume de persoană motivat semantic cu plural direct.

URZICII atestat ca *Urziceni* DRH, A, III, 175 (a. 1491), și ca *Urzicii* la 1554: de la n. pers. **Urdzică** (menționat la 1573) la pl. sau der. cu suf. col. **-eni**. Pl. masc. este indiciul sigur al bazei antropon., excluzând posibilitatea explicației top. printr-un apel. *urzică*, al cărui pl. normal ar fi cerut forma art. **Urzicile*.

4.3. Diferențe în derivare

Soluția dată de Dragoș Moldovanu pentru a explica păstrarea de la aceeași bază lexicală a două variante denominative create prin utilizarea a două sufixe diferite ne poate sugera o altă cauză a modificării unui câmp toponimic.

Un afluent al Troțușului este numit Slănic de către români (< v.bg. *slanikŭ*), dar Szaláncz de către secui (< v.bg. **slanīcŭ*). Utilizarea unui dublu sufix de către vechii bulgari i-a nedumerit pe slaviști (Kniezsa 1948: 10; Petrovici 1970: 192), care n-au putut să-i ofere o explicație. După părerea noastră, baza lexicală reflectă o caracteristică comună, v.bg. *slanŭ* ‘sărat’, iar sufixele particularizează obiecte geografice contigue: *slanikŭ* ‘salină’ și **Slanīcŭ* ‘pârâul sărat’. Opoziția sufixală primară s-a neutralizat în uzul vorbitorilor neslavi care au preluat toponimele, astfel încât românii au generalizat o denumire, iar secuii pe cealaltă (Moldovanu 2010: 19).

Analiza unui material toponimic bogat și variat poate releva existența și a altor cauze, interne sau exterioare structurii toponimice, care determină evoluția câmpurilor toponimice. În aceste rânduri am sugerat câteva dintre posibilele cauze de modificare a acestora.

Bibliografie

- DRH, A: *Documenta Romaniae Historica. A. Moldova*, I–XXVII, București, 1975–2006.
- Kniezsa 1948: Kniezsa István, *Szláv eredetű viznevek a Székelyföldön*, în „Magyar Nyelv”, XLIV, nr. 1.
- MDTM: Daniela Butnaru, Aurel Dinu Moscal, Ana Maria Prisacaru, Vlad Cojocaru, coordonator Dragoș Moldovanu, *Micul dicționar toponimic al Moldovei (structural și etimologic)*. Partea 1. *Toponime personale*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014.
- Moldovanu 1972: Dragoș Moldovanu, *Principii ale lexicografiei toponimice*, în „Anuar de lingvistică și istorie literară”, XXIII, p. 73–100.
- Moldovanu 2010: Dragoș Moldovanu, *Teoria câmpurilor toponimice (cu aplicație la câmpul hidronimului MOLDOVA)*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- Moldovanu 2014: Dragoș Moldovanu, *Introducere*, la MDTM, p. VII–XVIII.
- Petrovici 1970: Emil Petrovici, *Studii de dialectologie și toponimie*, București.

Aspects of the Changes Occurred within the Toponymic Fields

The author started his research from the efforts of Dragoș Moldovanu to create “a theory of the toponymic fields, envisaged as a dynamic reality, whose components, regardless of their rank in the field, have a temporary stability in time” and from the statement of the same linguist that diachrony, in the toponymic research, means, on one hand the analysis in time of the changes occurred in the denominative function and, on the other hand, the study of the relations established subsequently between the main toponym and other ones designating the components of a geographic or socio-geographic complex. Taking into consideration the fact that it is also difficult to discriminate between the internal causes and the exterior ones of the changes occurring in the evolution of the toponymic fields, besides, it is as difficult to dissociate, within the category of inner causes, between the alteration of the relation of designation and the changes referring to the relationships between the field components, the study suggests only a list of different categories of phenomena related to the problem of the creation and the evolution of toponymic fields.